Ч. 190 (13.138). Львів, неділя 28. серпня 1932. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4·00 зол.
Чвертьрічно 12·00 „
Піврічно 24·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ОТТАВА.

Всебритійська конференція у світлі результатів.

I.

Після покінчення ціломісячних нарад в Оттаві, вся світова преса подала їхній білянс, освітлюючи його всяко: Інакше поставились до результатів конференції англійці, інакше знов французи чи німці, зокрема інакше праві, а інакше ліві.

Розмальована в дрібно-державну мозаїку, розсварена в господарській ділянці Европа, з деякою полекшею стрінула кінцеві висліди оттавських засідань. Вона боялась, що швидко найдеться в обличчі нового господарського монополю, що проти неї будуть уже не два суцільні господарські бльоки — Півн. Америка і Радянщина, — а три, бо ще й Британська Імперія, British Commonwelth of Nations. Вона боялась, що Англія з її сателітами — домініями започаткує в столиці Канади нову „splendid isolation", відмежувавшись всеціло від решти світу, і що вона, Европа, залишиться сама зі своїми господарськими турботами, безпомічна, з нереальними плянами самопомочі у формі Паневропи чи інших бльоків.

Господарське положення, яке витворилось у світі через крізу, погрожуючи катастрофою, змусило Англію зірвати зі столітною традиційною політикою відчинених дверей та завести протекційну систему у взаєминах із зовнішнім світом. Та разом із тим виринув плян оттавської конференції, плян тіснішої господарської співпраці з домініями. Ця тісніша співпраця з домініями, з Індіями та коронними кольоніями мала би послужити до перетримання кепських часів аж до моменту, коли поверне можливість нової вільної торговлі з цілим світом. Бо відректись зовсім від взаємин зі світом, замкнутись на все у шкаралущі британської імперії, хоч як вона простора і багата — це не тільки не лежало би в інтересі Англії, але теж не лежалоб в інтересі жодної з держав, що ввійшли у „Британську Спілку Народів". Занадто сплелась їхня зовнішня торговля зі світовим ринком. На це вказують цифри, що в процентах загального імпорту згл. експорту означують торговельні взаємини Англії, домінії та Індій. Ось вони:

	імпорт %%	експорт %%
Англія	23.1	32.9
Ірляндія	80.—	93.
Канада	16.3	28.7
Австралія	49.2	48.9
Н. Зеляндія	67.6	84.7
Індії	48.—	24.—
Полудн. Африка	51.7	71.5

Ті цифри походять із року 1929, який вважають в Англії роком нормальної конюнктури. Пропорції означені ними неоднакові. Широка скаля коефіцієнтів, що дотичать взаємних оборотів, а разом із тим вказують на величину захоплення взаєминами з позаімперіяльним світом (решта проценту до 100), — ця широка скаля виясне трудноші, що їх мусіли поборювати в Оттаві, аби ріжні розбіжности інтересів звести сяк-так до спільного знаменика, аби можна було проголосити успішне порозуміння.

II.

Перебіг і вислід оттавської конференції доказує, як далеко пішла децентралізація у всебритійській імперії, як дуже вже усамостійнились поодинокі її частини. Очевидно звязок між тими частинами ще міцний, мимо відомих подій в Індіях, фанатичного сепаратизму в Ірляндії та воєнних політичних успіхів Египту. Але настільки цей звязок слабий, що всякі думки про сформування із них господарської цілости уже в перших днях конференції показались нереальними. А ті думки-мрії сягали аж до ідеї „одноцілого митного обсягу", тобто до ідеї цілковитого знесення границь в торговельних оборотах у нутрі імперії.

Та хоча всебритійська конференція не осягнула того „максімума", якого з деякими надіями ожидали оптимісти з консервативного англійського табору, то загально підкреслюють, що в Оттаві зроблено поважний крок до щебільшого господарського зближення домінії і метрополії при одночасному збереженні назагал звязків зі сторонніми ринками світу. Пишемо „назагал", бо нові договори дотично митних ставок і контингентів мусять подекуди вплинути на редукцію оборотів з небритійськими краями.

Подробиці поодиноких договорів, яких є аж 12, покищо невідомі. Їх, із виїмком індійського договору, тримають у тайні аж до ратифікації через доміняльні парляменти. Але вже і з того, що стало відоме, можна накреслити провідні напрямні осягненого порозуміння.

Опозиційна льондонська преса яскраво зясувала передовсім неґативний сенс для Англії результатів конференції в Оттаві. Ліберальна „Ню Кронікль" написала: В. Британія згодилася на подорожіння споживчих середників, а через те міліони домашніх буджетів будуть захитані безпосередньо новим податком, якому на імя Оттава"..

Це правда. Англія заплатила поважну ціну іншим членам британської імперії за те, що ці відчинили ще ширше двері для ввозу промислових виробів Англії. Вона зобовязалась відповідними заходами замкнути чи ще більше ніж досі утруднити доступ позаімперіяльним сирівцям і споживчим середникам. Вона не тільки залишила в силі право вільного ввозу домініяльних товарів, якого речинець мав минути 15. листопада ц. р., але ще шляхом нових митних ставок і ріжних протиділань заграничному дампінґови та валютовим преміям рішила значно удогіднити конкуренцію доміняльних продуктів на англійському ринку, а тим самим — згідно з закидами опозиції — погодилась на звижку цін. І не тільки на англійському ринку. Льондонський уряд має теж вплинути на кольонії, протекторати і мандати (Танґаніка. Камерун, Того) в напрямі преференційного трактування ними товарів, що походять із домінії. Все те в заміну за знесення або зменшення митних ставок, згл. зміцнення преференцій дотично промислових виробів Англії і ріжних артикулів кольоніяльного походження через домінії, тобто головно в заміну за можливість інтенсивнішої праці фабричного промислу Англії.

Та власне ця можливість збільшення промислової продукції завдяки лекшому збутові на доміняльних ринках — власне вона є так важна для Англії, що результати конференції в Оттаві всупереч голосам опозиції приняв Льондон назагал як великий успіх, який дозволить Англії викарабкатись сяк-так із кліщів крізової депресії або бодай перетримати без особливих потрясень аж до наладнання світової співпраці.

На увагу заслугує ще щось, а саме протидампінґова резолюція, принята під натиском Канади, яка — хоч дипльоматично завдяки англійській осторожности узагальнена (у Москві саме ведуться тепер господарські англ.-радянські переговори) — своїм вістрям звертається проти радянського дампінґу. Це є започаткування серіозного поборювання неперебірчивої спекуляції більшовиків, яке напевно найде швидко багато наслідувачів.

Саме коли пишемо ці стрічки, у Варшаві радять делеґати хліборобських держав під фірмою Постійного Комітету Екон. Студій. Це теж одна із спроб реґіонального господарського порозуміння, заініційованого Польщею. Трудноші, що лишень із трудом дозволили сяк-так зліпити всебритійське пятилітне порозуміння, вказують, що шлях реґіоналізму є ледви чи можливий, а ще менше доцільний для регенерації національно-державних господарств. Людство отримує раз-за-разом від життя лекції в напрямі необхідности монтування загально-господарської спільноти у всесвітньому маштабі. І тому на обох півкулях глъобу з великим напруженням чекають великої господарської конференції, в якій теж участь візьме Америка, яка має розглянути господарське питання у всій його космічній ширині. Результати Оттави будуть теж частинно сприяти ідеям конференції. **Непопулярність герметичної ізоляції всебритійського бльоку, що проявилась в Оттаві, зміцнила популярність ідеї господарської співпраці цілого світу.**

В. Н-вич.

Повстання в Бразилії поширюється.

З Ріо де Жанейро повідомляють, що повстання поширилося на провінцію Ріо Гранде до Суль. В багатьох місцевостях тієї провінції творяться нові кадри повстанців, щоби дати допомогу повстанцям провінції Сао Паольо. Бразилійський уряд вислав морською дорогою до Ріо Ґранде 9 курінів піхоти.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. 26. VIII. ПАТ. Офіціяльний комунікат революційного уряду повідомляє, що до повстанчого руху пристали старшини маринарки і б. президент республіки Бернардес, який згуртував під своєю рукою 5.000 людей. Ситуація в Ріо дуже поважна. На одній з головних вулиць федеральні війська обстрілювали нарід скорострілами. З Порто Алеґре повідмляють, що повстанчі літаки бомбардували місто Ґватіра.

—o—

Комуністи проти уряду Папена.

Берлін. 26. VIII. ПАТ. Комуністична фракція зголосила в райхстаґу коло 50 демонстраційних внесень. Між іншим комуністи зголосили заяву недовіри для уряду Папена та міністрів Ґайля і Шляйхера, внесення на скасування всіх декретів, виданих урядом Папена та амнестію для політичних вязнів.

—o—

Блискавки на Далекому Сході.

В Европі, занятій розвитком подій у Німеччині, звертають тепер мало уваги на вісти, що приходять з Далекого Сходу, а тим часом становище там знову загострюється. Недавно офіціяльна японська комісія оголосила результати своїх доходжень у справі нападів на східньо-китайську залізницю та терористичних актів, поповнених на її терені. Ця комісія твердить, що рух китайських повстанців проти манджурського уряду безумовно підтримують з радянського боку та що вибухові матеріяли уживані ними є радянського походження. В останніх днях Японія та манджурський уряд звернулися до Радянщини з майже однозвучними нотами, які домагаються відтягнення більшовицьких частин від манджурського кордону, а зокрема засипання окопів в околиці Манджулі. Швайцарська преса, яка подає ці відомости, заспокоює, що домагання Японії та Манджурії не ультимативного характеру.

Своєрідна організація японських сил та впливів у Манжурії, що концентрує їх у руках надзвичайного японського посла, вказує в деякій мірі на те, що японська акція тут буде проводитися послідовно далі, не зважаючи на те, як її буде посуджувати Союз Народів. У найгіршому випадку плянується відкликати японську делеґацію з Женеви. Тим часом ця погроза може мати на меті й дати осторогу, щоб осуд Літтона не випав для Японії занадто суворо.

В осені буде манджурська справа мабуть одною, що поруч з німецькою найбільше займатиме Союз Народів. Невідомо, які причини спонукують японський уряд так рішучо ставити справу фактичного визнання Манджурії іншими державами на порядок денний Союзу Народів. Швайцарська преса подає за „Юнайтед Пресс", що японський кабінет міністрів приняв проект барона Ушіди відносно заключення умови між Японією та новою манджурською державою. Умова ця має бути предложена для реєстрації Союзові Народів і містить три головні точки: першою з них манджурський уряд визнає всі умови, заключені раніше між Японією та Манджурією, друга обовязує Японію підтримувати манджурський уряд при вдержанні спокою та ладу на цілім просторі Манджурії, нарешті третя точка обовязує обидві держави підтримувати одна другу при нападі з боку третьої держави.

Договори такого роду може підписувати лише суверенна держава, тому принявши цю умову до відома Союз Народів посередньо признав би суверенність нової манджурської держави. Проти визнання Манджурії, яке вважають деякі держави порушенням пакту Келльоґа, найдеться в Женеві безперечно сильна опозиція, але Союз Народів є не стільки політичним чинником, що впливає на ті чи інші рішення, як органом порозуміння, що стверджує той чи інший фактичний стан річей. Тому можна думати, що японський уряд сподівається в часі, який лишається до кінця вересня, витворити потрібний йому фактичний стан відносин у Манджурії.

До поспіху в манджурській справі спонукують японський уряд як світова політична констеляція, яку японці вважають, очевидно, сприятливою для себе, так і розвиток внутрішніх відносин у самій Японії, себто фінансова кріза та голод населення, в деяких околицях.

Описи голодових страхіть, якими повна більшовицька преса з її радянофільськими підголосками в Европі, можна вважати згори перебільшеними, бо більшовикам залежить на тім, щоби показати, що не лише їх населення голодує, а й японське; до тогож вони стараються викликати в світовій пресі переконання, що сам японський уряд своєю імперіялістичною політикою викликав у своїй власній державі голод.

Оскільки китайсько-японський конфлікт загострив економічну крізу в Японії усталити досить тяжко, бо всі великі держави за виїмком Франції тяжко терплять від крізи. Викликатиж голод у Японії було не тяжко, бо її населення обмежувало свої життеві потреби і в нормальні часи до найнижчого ступня. І цей голод є може одною з поважніших причин того, що Японія розвиває з такою елементарною послідовністю свій наступ на Манджурію та далі на північний захід.

Коли японці за всяку ціну будуть намагатися опанувати не лише Манджурію, а й частину Східної Сибірі, то головною, хоч і посередньою причиною цього буде те, що більшовики зруйнували та збільшовізували значну частину Китаю і тим самим позбавили Японію не лише можности сучасного експорту, а й надії розвинути в будуччині значний експорт до Китаю.

При розгляді подій на Далекому Сході треба все мати на увазі, що вони розвиваються тут ще в значно більшій мірі ніж в Европі незалежно від волі провідників держав згідно з життевими конечностями народів. А життеві потреби японського народу стоять у різкім противенстві до тенденцій московського імперіялізму. І це робить загрозу війни на Далекому Сході постійним явищем незалежно від усіх умов та цілої дипльоматичної акції.

М. Данько.

Райхстаґові грозить розвязання.

БЕРЛІН. 26. VIII. ПАТ. „Дайтше Алґ. Цтґ." повідомляє, що канцлер Папен приїде в понеділок до Найдеку, щоби зложити през. Гінденбурґові звіт із парляментарної ситуації. У звязку з тією візитою канцлер має дістати від президента повновласть до розвязання райхстаґу.

—o—

Боротьба з безробіттям в Німеччині.

БЕРЛІН. 26. VIII. ПАТ. У звязку з вчорашніми нарадами представників німецького промислу з канцлером фон Папеном, в банкових колах кружить чутка, що уряд республики в рамках програми боротьби з безробіттям приготовляє між іншим примусову 3—4-процентову позичку або данину від податку. Крім того буде збільшений обіг банкнотів, щоби запомогти фонд боротьби з безробіттям. Преса зазначує, що з огляду на становище Державного Банку такі розпорядки не є ще однозначні з інфляцією.

—o—

Крадуть на радянських залізницях.

В Москві розпочався процес 37 службовців московсько-курської залізниці, обвинувачених в тому, що систематично окрадали залізничі транспорти. Вартість вкрадених товарів обчисляють на півтора міліона рублів, бо обвинувачені крали без перешкоди цілі два роки. Характеристичне, що напротязі тих двох років зложили 25.000 протоколів про крадіж товарових посилок.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 28. СЕРПНЯ 1932.

ІВ. НІМЧУК 2)

ЗА СЯНОМ.

З ПОЇЗДКИ ПО ЛЕЖАЙСЬКОМУ ДЕКАНАТІ.

В ПОВІТІ ПЕРЕВОРСЬК:

5) *Кречовичі.* Церква дер., зб. 1793, відн. 1910. Число гр.-кат. 490. До парохії належать: Бібрка —235; Песій Млинок — 27; Сіннів — 219; Гай 4. Разом 975 гр.-кат. Латинників: у Кречовичах 354, у Сіннові 970 (парохія), в Бібрці 68. Українських установ нема ніяких. Школи: в Кречовичах 4-кл., у. д. 67; у Сіннові укр. шк. дітей 27. Гр.-кат. населення вживає мови польської, проповіди в церкві по польськи.

6) *Каньчуга* (місточко). Церква мур., зб. 1740, відн. 1911. Число гр.-кат. (включно з місцевостями: Лопушка Мала, Лопушка Велика, Манастир, Нижатичі, Микуличі, Сідлечка, Острів, Жуклин і ін.) 436. Сам сотр. доїздить з Кречович. Установ українських нема ніяких. Гр.-кат. населення вживає мови польської, проповіди в церкві по польськи. Церква в Каньчуві занедбана, з нашого боку ніякої праці.

7) *Міротин.* Церква дер., зб. 1790, відн. 1891. Число гр.-кат. 231. До парохії належать: Ґженска, церква дер., зб. 1826, відн. 1894, гр.-к. 73; Розбор — 352; Уєзна 10; місто Переворськ — 12; Мацкуфка — 5; Свидник — 4. Разом 687 гр.-кат. Лат. ок. 14.000 (4 парохії). Українських установ нема ніяких. Школи: в Міротині 5-кл., у. д. 40; в Розборі 2-кл., у. д. 36 — мова навчання польська. Вірні гр.-кат. церкви вживають мови польської, проповіди в обох церквах по польськи.

8) *Тарнавка.* Церква дер., зб. 1672, відн. 1897. Тепер село приступає до будови нової, мур. церкви по плянам інж. Евг. Наґірного. Число гр.-кат. 997. До парохії належать Гадлі Шклярські, церква мур., зб. 1792, відн. 1911, гр.-к. 410; Гадлі Канчуґські, гр.-к. 32; Відачів гр.-к. 86; Гута (Гуліско), гр.-к. 15. Разом 1.549 гр.-кат. Довдавна було ще кілька родин гр.-католиків у містечку Явірнику, де є лат. парохія для Гадлів, Відачева, Гути. Тепер у Явірнику, як і в деяких інших сусідніх місцевостях, живе 2—3 особи гр.-кат. обряду. Лат. у Тарнавці 187, у Гадлях (обох) і Відачеві 1.180. Разом 1.367. Жидів у Тарнавці 90, у Гадлях і Відачеві 60. Разом 150. В Тарнавці є парохіяльна бібліотека, а від 1. І. 1932. церковна крамниця. У Гадлях ніяких українських установ нема. Школи: в Тарнавці 5-кл. з польською мовою навчання (від III. року по 2 год. тижнево укр. мови), у. д. 130; в Гадлях 3-кл. з п. м. н., у. д. 37; у Відачеві 2-кл. з п. м. н., у. д. 17. У Тарнавці гр.-кат. вірні зберегли українську мову, в інших чотирьох приналежних селах говорять по польськи. Проповіди в Тарнавці по українськи, в Гадлях Шклярських по польськи. Гадлі Шклярські, що належать до староства й суду у Ряшеві, були колись самостійною парохією. — Тут замітимо ще, що Тарнавка — це найдалі на захід висунене на лінії Перемишль-Ряшів село, яке вживає української розговірної мови. Дальше від нього є ще греко-католики, розкинені по селах, але вони вже позабували мову своїх батьків і вживають мови польської, хоч і почуваються до української національности.

В ПОВІТІ РЯШІВ:

9) *Залісе.* Церква мур., зб. 1889. Число гр.-к. 262. До парохії належать: Біла, гр.-к. 885; місто Ряшів — 160; Матисівка — 35; Драбинянка — 18; Тичин — 8; місто Ланьцут — 30; в інших місцевостях, висунених далі на захід — 200. Разом 1.588 гр.-кат. Лат. у Залісю 600, у Білій 700, жидів 3 + 8. У парохії братська бібліотека і величний Народній Дім із салею, в якій відбуваються концерти й амат. вистави. Вистави переважно в польській мові, але в останніх роках улаштовано там кілька вистав в українській мові — при помочі тих людей, що в часі великої війни навчилися чи то при війську чи в Талергофі по українськи. Крім того в парохії, яка належить до найкраще загосподарованих в деканаті, є дуже гарний хор. У Ряшеві є чит. „Просвіти" (тепер заснула) і відбуваються там богослуження для вояків гр.-кат. обряду. Школи: в Залісю 2-кл., у. д. 37; у Білій 4-кл., у. д. 33. В середніх школах Ряшева українців до 20. Вірні гр.-кат. обряду вживають мови польської, проповіди по польськи. Тут варто зазначити, що в Білій була колись гр.-кат. церква і парох. поле. Парохія Залісе-Біла, як осідок декана і найдалі на захід висунена — поминувши Краків — станиця нашої церкви, віддалена всього 5 км. від Ряшева, видержала огневу пробу разом зі своїм парохом, нині деканом о. Камінським, в рр. 1914—15 і пізніших. Всі ворожі чинники спряглися були, аби, використовуючи воєнне лихоліття, знищити ту парохію раз на все. Ті муки і знущання включно з Талергофом, що їх свідоміші люди і їх душпастир перетерпіли в тих часах, годі просто описати. Тоді й відпала там від гр.-кат. обряду якась — що правда, невеличка — частина вірних.

В ПОВІТІ НІСКО:

10) *Дубрівка.* Церква дер., зб. 1772. Число гр.-кат. 288. До парохії належать: Шиперки, дер. богослужебна каплиця Рожд. Пр. Б., зб. 1880, відн. 1921, гр.-кат. 210; Борки — 247; в місцевостях Яроцін і Здзяри, Курина Вел., Сер. і Мала, Дубровиця, Ґальце, місточко Улянів — 624. Разом 1.369 (в Шематизмі з 1932 р. подано тільки загально: 1.389). Парох. бібліотека і чит. „Просвіти". Заходи в справі захоронки СС. Служебниць не довели покищо до нічого. Школи: в Дубрівці 1-кл. з п. м. н., у. д. 26 проц., в Борках 1-кл. з п. м. н., у. д. 55 прц.; в Шиперках 1-кл. з п. м. н., у. д. 60 прц. Вірні гр.-кат. обряду говорять по польськи, проповіди по польськи.

КРАКІВ:

Для повноти треба ще додати

11) гр.-кат. *парохію у Кракові,* де істнує церква мур., зб. у XVII. ст., відн. в рр. 1885. і 1924—25. В парохії живе двох священиків (парох і сотрудник — парох о. Уруський недавно помер). Усіх гр.-кат. в області парохії ок. 4.000. Парохія має власну 1-поверхову каменицю при вул. Вісльній 11.

(Продовження буде).

По широкому світі.

— Комуністичну „Роте Фане" закрила берлінська поліція до 2. вересня ц. р. за виступи проти уряду Папена.

— Остров Люпан (Філіпіни) навістило катастрофальне землетрясення.

— З ріжних сторін Еспанії приходять вістки про сильний монархістичний рух і приготування до революції.

— До ріжних міст стейту Іова фармері не допускають харчів з причини знижки цін. Приходить до сутичок з поліцією.

АМБАСАДОР СРСР. У ПРЕМІЄРА ФРАНЦІІ.

ПАРИЖ, 26. 8. ПАТ. Премієр приняв учора большовицького амбасадора Довгалевського. „Пті Пар." твердить, що радили над справою пакту про неагресію.

ПЕРЕД НОВИМ ШКІЛЬНИМ РОКОМ.

ВСТУПАЙТЕ ДО ФАХОВИХ ШКІЛ!

Хочемо дати дитині загальну і практичну освіту, щоби за час коротких студій здобула собі відповідний фах — варстат праці, треба її післати до фахової школи. Бо фахова школа виховує продуктивних і життездатних громадян.

Українська молодь повинна заповнити в першу чергу всі фахові школи „Рідної Школи", а саме:

I. **Хлопячі фахово-доповняючі школи** (для слюсарів, електромонтерів, бляхарів, столярів, кравців, шевців, голярів і т. д.) у Львові (вул. Городецька 95), в Перемишлі (вул. Смольки 10), Станиславові (вул. Третього Мая 18), в Тернополі (вул. Качали 13).

II. **Дівочі фахові школи** (кравецтво, білизнярство як головні предмети, а крім того домашне господарство, гігієна і загально-освітні предмети) у Львові (пл. св. Юра 5) і в Перемишлі (3-літні шкільні кравецько-білизнярські робітні — вул. Коперника 5).

III. **Трилітня Торговельна Школа з кооперативним напрямком** для хлопців і дівчат у Львові (вул. Корняктів ч. 1). Школа веде також ріжні окремі курси, напр. однорічний торговельний курс для абітурієнтів, однорічний кооперативний курс для абсольвентів 6. кл. середніх шкіл і взагалі всякі інші курси в залежности від числа зголошених і вибору науки.

Записи відбуваються в останніх днях місяця серпня і в перших днях вересня.

ІНШІ УКРАЇНСЬКІ ФАХОВІ ШКОЛИ.

IV. **Трилітня фахова школа коол. „Труд"** у Львові, Ринок ч. 39 (кравецтво і білизнярство).

V. **Середня фахова школа СС. Василіянок** у Львові, вул. Длугоша 17 (кравецтво і білизнярство).

VI. **Господарсько-садівнича школа в Милованні** (однорічна, записи у вересні і жовтні, початок науки 1. листопада).

Та молодь, що хоче вчитися того фаху, для якого ще нема відповідних українських шкіл, повинна старатися вступати навіть і до чужих шкіл, аби тільки набути фахове знання.

Всі відомости про умовини й способи вступлення до фахових шкіл — українських і чужих, інформації про фахове шкільництво на теперішній території Польщі дає книжочка п. н. **„Фахові Школи"**, яка разом з пересилкою кештує 70 сот.

Даймо нашим дітям фахову освіту!

ВИРІЗАЛИ ФРАНЦ. ВІДДІЛ В АФРИЦІ.

До Парижа прийшли вістки, що у французькій західній Африці біля кордону Ріо де Оро туземці напали ненадійно на французьку стежу. Вирізали всю, а саме 4 підстаршин і 7 сенегальських стрільців.

АРЕШТУВАЛИ АРХИКН. КАРЛА ГАБСБУРГА.

БАРСЕЛЬОНА, 26. 8. ПАТ. Поліція арештувала австрійського архикнязя Карла Габсбурга, шурина рум. княжни Ілеани. На його авті був герб Бурбонів, а це обурило юрбу, яка спинила авто.

Історія одного хреста в українському селі.

Хто і чому поставив у селі Розгірчу, стрийського повіту, хрест на тому місці, де була коршма?

В селі Розгірчу, стрийського повіту, склалися недавно події дуже замітні зі суспільного боку. На приватнім грунті Леї Шневайсс поставив хтось невідомий в ночі з дня 13. на 14. серпня гарний дубовий хрест, огороджений. Вістка про це розійшлася миттю по селі; хтось кинув думку, щоби цей хрест посвятити. Ціле село зійшлося ранком до церкви і спонукало пароха посвятити його.

Власничка землі удалася до староства і повітового суду в Стрию, щоби зробити в першому випадку зажалення на громаду і пароха, а в другому позов за нарушення в посіданні. Наслідком тих скарг заїхав до села дня 21. VIII. заступник стрийського старости, п. Райф, щоби перевести доходження. Не обійшлося без арештовань. Староста обвинувачує в першій мірі місцевого пароха, о. Хомяка, що послухав голосу своїх парохіян і посвятив хрест. Заноситься на те, що староство переведе низку справ проти ріжних громадян з Розгірча, та прикаже громаді усунути хрест з поля Шневайсової та поставити його, як посвячену річ, на посвяченому місці, т. є. коло церкви або на цвинтарі.

Як закінчаться усі ті справи, адміністраційні і судові, ще не знати. Усе буде залежати від такту староства і розуму власнички грунту та постави деяких польських чинників. Ваш кореспондент постарався докладно розглянути настрої серед місцевої людности, майже в цілости української, бо на 1115 душ (216 нумерів) є в селі 15 поляків і 10 жидів (по урядовому списку 37 поляків і 15 жидів). Село Розгірче це вже майже верховинське село, одно з найбідніших у Стрийщині. При переході з панщини велика посілість позбавила село величної скількости майна, грунту і лісів. Хоч панщину знесено, то проте вона на ділі остала. Селяни розказують про дідичку Баранську, що вона ще кількадесять літ тому гнобила місцевих селян гірше, як за панщини. Поводилася дико з людьми, била їх і використовувала.

Площа, про котру тепер мова, це була колись власність бездітного селянина, що помер перед більше як 60 роками і записав її свому своякови, богачеви. Цей зламомився на панський гріш і відпродав дідичці Баранській, яка поставила там коршму і державила довгі літа Шневайсам. На тій площі стояв від непамятних часів хрест, який усунено перед 48 роками, з хвилиною, як на парцелі станула коршма.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 28. СЕРПНЯ 1932.

ДМИТРО МАКОГОН

Аристократ духа.

Загальні збори „Української Бесіди". Сіль і мозок української суспільности повітового міста поділився на відповідні гуртки й обговорював усякі місцеві справи. Нараз від президіяльного стола, що стояв під стіною, понісся по салі голос дзвінка. Розмова нагло вривається. Всі звертають свої очі в сторону довгого стола, накритого зеленим сукном. За столом стоїть голова „Бесіди", високий державний службовик, пан Зарічний.

— Прошу панів сідати, починаємо збори.

Приявні заметушились і вже за кілька хвилин розсілися вигідно у своїх місцях та святочно вп'ялили очі на президію.

Збори почалися. Вони проходили по всім правилам доброго виховання. Після звідомлення виділу прийшла на чергу коротенька виміна думок. Усі бесідники ствердили корисну працю виділових і дякували їм за гарні успіхи. Вправді один промовець торкнувся, хоча й не зовсім ясно, також і справи приняття нових членів, але цей маленький, незначний дисонанс не заколотив святочного настрою.

Перед вибором нового виділу дотеперішній достойний голова дав знак, що хоче говорити. Всі звернули свої очі на нього а він, як лицар ясновельможний, стояв за столом і говорив:

— Тут упав один закид проти виділу, що він не хотів приймати деяких наших громадян в члени товариства. З цього приводу бесідник звертав виділові точніше кажучи, мені, як головi, що під моїм проводом товариство прибрало аристократичний характер. Так, мої панове, це правда. Я аристократ, вправді не з роду — але я став аристократом духа. Як духовий аристократ я пильно дбав про те, щоби наше товариство обєднувало в собі саме ядро українського громадянства і тимсамим було прикладом іншим товариствам щодо характерности, чесноти, простолінійности і всіх інших громадянських прикмет. Як думаєте, панове, що моя тактика хибна, то осудіть мене!..

Стояв з піднесеним чолом, як олімпійський побідник, і визиваючо дивився на приявних. Ясна річ, збори навіть не думали осуджувати свого голову: ураганом оплесків апробували тактику духового аристократа.

Коли втихомирилося на салі, голова продовжував свою промову дальше:

— Ще одно мушу вам оповістити, мої панове. При виборі голови й виділу прошу не брати мене в рахубу. Я ніякого вибору не прийму.

На салі велика констернація... Зривається один член і просить слова.

— Пане голово, — говорить ві запалом, — я думаю, що ви за цей один нерозважний закид маєте від зборів повне задоволення. Тому в імені всіх приявних прошу вас: не зрікайтеся проводу товариства, яке завдяки тільки вашій особі так гарно розвивається!

Ще сильніший ураган оплесків. Голова повільно підноситься.

— Не в цьому річ, мої панове. Моє зречення має глибшу причину. Покищо — я виявити її не можу. Одначе заявляю другий і останній раз, що вибору не прийму і тому з цього приводу прошу навіть не починати балачок.

Слова шановного голови зимною струєю скропили всіх приявних. Ніхто не мав відваги промовляти ще раз у цій справі. Витворилося прикре, пригноблююче положення. Тому всі лекше відітхнули, коли один із місцевих авторитетів промовив:

— Так воно не йде, пане голово. Ми мусимо знати, чому ви зрікаєтеся проводу? Прошу це нам ясно сказати...

Голова помітно хвилюється. Всім так і здається: от-от і заплаче, сердега.

— Панове, — тремтячим голосом почав голова, — якщо ви конче бажаєте це знати, я вам скажу по щирости. Всі ми тут чейже одна родина. Скажу вам, але в заміну одно до вас прохання: про те, що ви вчуєте зараз від мене, не кажіть моїй дружині. Я хочу, щоби моя жінка про це ніколи не довідалася...

Цікавість електрикою пробігла по радах. Всі настовбурчили вуха.

— Мої панове, — говорив дальше голова, — я вам виявлю одну тайну. Про неї вже знають мої найближчі приятелі, але загал не знав. Слухайте, мої панове: мене, саме в цьому місяці, поминули в авансі. Я певний: це сталося тому, що я головою „Бесіди". Щоб цього й на другий рік не було, я мушу... чейже ви мене розумієте...

Всі його аж надто добре розуміли, а всеж такий їдкий несмак, помішаний зі соромом, розсівся по салі і щипав лиця та облича приявних членів.

Зарічного не вибрали більше головою: він залишився звичайним рядовиком.

Від цих зборів проминули повні чотири роки. І хоча Зарічний в тому же і дуже рідко показувався на „Бесіді", - все таки зробили його передчасним емеритом.

І дали йому вислуженицю цього самого службового щабля, на якому стояв ще чотири роки тому, бувши головою „Бесіди"

Коршма виконала своє діло морального і матеріяльного знищення села. В селі розвелися нечувані крадіжи, рабунки і т. д. Щойно в останніх роках почався в селі слабий рух відродження. Засновано читальню „Просвіти", кооперативу „Час", кружок „Рідної Школи" і „Луг", розвязаний владою в 1930 р. Усе це дуже не подобалося людям, що досі користали з темноти села. Вони найшли речників в особах деяких місцевих поляків, особливож управителя школи, мазура Педенковського, людини відомої з шаленої ненависти до усього українського, та із своєї непогамованої і дикої вдачі. Від кількох літ цей рух відродження в селі зазнавав великих перепон від уряду і поліції.

Як перед 2 місяцями Шневайсова усунула будинки, що стояли на парцелі, т. є давну коршму, щоби поставити нову, сталася описана вже подія. Досі ніхто не знає, хто поставив хрест, що має однаковісінький вигляд з хрестом давним, який ще досі стоїть у селі. Люди кажуть: „На тім місці був від віків хрест. Усунула його коршма. Тепер нема коршми і знов є хрест". А інші старі люди, що памятають ще дідичку Баранську і давну коршму, кажуть: „Того, хто поставив хрест, Бог натхнув своїм духом. Неодна ґаздиня йшла в поле, а ґазда хильцем до коршми. Неодні діти плачуть, що їх батько пропив там свій маєток. Неодні там побилися тай життя потратили, а другі ще до тепер сидять по криміналах."

Село чекає спокійно на дальший хід випадків. Шневайсова і її адвокат стараються вмовити урядовим чинникам думку, що цю справу перевели місцеві кооператори для того, щоби лекше закупити від Шневайсової площу під будову кооперативи. Одначе кооператива має вже обіцяну площу коло самої церкви, а другої не потребує. Комусь хотілося би звалити вину на чинники, до справи непричасні, але чевиґідні тим, що стоять на перепоні відродженню села.

ЛЬОРД РОТЕРМІР НА ГАБСБУРСЬКОМУ ПРЕСТОЛІ?

Льорд Ротермір помістив у „Дейли Мейл" заяву, в якій твердить, що мадярський уряд жертвував йому тому чотири роки габсбурський престіл. Льорд Ротермір відкинув це предложення, бо думає, що воно не дуже то корисне було би для Мадярщини. В тій справі мовляв їздив до Шотляндії відомий мадярський публіцист Ракоші.

КІНЕЦЬ МУРИНСЬКОГО ПОВСТАННЯ В АФРИЦІ.

Із Кептавну повідомляють, що південно-африканським військам вдалося схопити провідника збунтованих муринських племен, кацика Імпумбу. Полоненого відставили літаком до Преторії.

ПРЕЗ. МОСЦІЦЬКИЙ УСТУПАЄ?

„Берлінер Таґеблят" із 24. серпня помістив під повищим заголовком чутку, нібито президент Мосціцький думає уступити із уряду президента. Таке бажання виявив през. Мосціцький марш. Пілсудському, як він відвідав його з кондоленцією з нагоди смерти його жінки.

БІЛЬШОВИЦЬКІ СУДИ ПРИ РОБОТІ.

МОСКВА, 26. 8. ПАТ. За залізничі крадежі засудили на смерть одну особу у Витебську й одну в Ростові над Доном. За крадіж збіжа засудили в урницькому районі одного селянина на смерть, а в московській окрузі 11 селян на 10-літню тюрму.

МОСКВА, 26. 8. ПАТ. В Ташкенті засудили на смерть трьох б. туркестанських повстанців і одного духовного, обвинувачених у розтраті маєтку, що належав до колективу. 11 інших обвинувачених засудили на довголітню тюрму.

Дужання.

У пятницю Валюшевський поборов Стібора. Стріча Торнова з Дозе не дала висліду, так само без висліду остала боротьба Вілінґа з Тібермонтом. Каван у 3 хв. поборов Любуська. Прохаска здискваліфікований в боротьбі з Кравзером.

В **суботу** борються: Каван-Стібор, **Дозе-Гарковенко,** Колеф-Любуcько, Валюшевський-Кравзер (рішаюча).

ОСТАННІ ВІСТИ

НОВІ ПОДАТКИ.

Є чутки, що опрацьовують проект закону про покликання до життя спец. Фонд Помочі Безробітним. Для підкріплення того фонду передбачують такі податки: 1) оплати від нотаріяльних квітів, від усяких білетів вступу, від тоталізатора, від сховків (сейфів), від ріжних артикулів, як **цукор, пиво, ел. жарівок, зужиття ґазу, від дріжджів. Оплати ті виноситимуть: від нотаріяльних квітів 25 сот. до 1 зол., від білетів 5—50 сот., від цукру 50 со. від 1 сотн., від пива 25 сот., від 1 гектол., від сховків** 5 зол. місячно, **20 сот. від ел. жарівки, 5 проц. від ґазу, 5 сот. від 1 кґ. дріжджів і т. д.** Кажуть що ті оплати введуть у формі декретів. Це мабуть неправдоподібне, бо згідно з конституцією не вільно накладати податків хочби й на фонд безробіття в формі през. декретів без співучасти законодатних установ.

ДЕКРЕТИ ПРЕЗИДЕНТА ПРО ВІДРОЧЕННЯ РІЛЬН. ОПЛАТ.

„Дзеннік Устав" ч. 72 з 26. серпня приніс заповіджені декрети президента Польщі в справі хліборобства: 1) про недопускання наслідків платничих труднощів у хліборобстві, 2) про створення розємних урядів для кредитових справ малої хліборобської власности, 3) в справі сеґреґації вірительностей на земельних недвижимостях, парцельованих задля сплати тяжких зобовязань, 4) про зміну розпорядку президента держави з 22. III. 1928. про реєстровий 5 проц. хліборобський застав, 5) у справі зміни розпорядку президента з 29. VI. 1924. про грошеву лихву.

ГІТЛЕРІВЕЦЬ ПРЕМІЄРОМ ТУРИНГІЇ.

БЕРЛІН, 26. 8. ПАТ. Турингський сойм вибрав новий уряд, якого головою став нац. соціяліст Завкель. До кабінету війшло 6 гітлерівців і 1 ляндбундівець.

СТРАЙК 400.000 ВОЛОКОННИХ РОБІТНИКІВ.

МАНЧЕСТЕР, 26. 8. ПАТ. Заходи, щоби зліквідувати страйк у ткацькому промислі, виявилися безуспішними. Робітники є проти знижки платень і домагаються, щоби негайно приняли до праці тих, яких власники фабрики уважають скомпромітованими. Страйкує більше як 400.000 прядільних робітників.

НІМЕЦЬ ПЕРШИЙ В ЛЕТУНСЬКІМ РЕЙДІ.

БЕРЛІН, 27. 8. ПАТ. Німецький летун Зайдеман прилетів в год. 18.36 як перший з учасників європейського рейду літаків.

Грошева біржа.

Бельгія 123.95, 124.26, 123.64, Льондон 30.90, 30.87, 31.04, 30.74, Нюйорк чеки 8.91.9, 8.93.9, 8.89.9, Нюйорк кабель 8.92.4, 8.94.4, 8.90.4, Париж 34.99, 35.08, 34.90, Прага 26.38 і пів, 26.45, 26.32, Швайцарія 183.50, 173.93, 173.07, Італія 45.75, 45.97, 45.53, Берлін 212.10.

НОВИНКИ

— **Вписи до Вищого Музичного Інституту ім. Миколи Лисенка у Львові** розпічнуться дня 29. серпня ц. р. Научна програма обіймає всі предмети консерваторійної програми, як фортепян, скрипка, віоля, віольончеля, контрабас, сольоспів, орхестральні дуті інструменти, деревляні і бляшані, сольфеж, спів хоральний для дітей і дорослих, камерні й орхестральні вправи, дириґентура та теоретичні предмети, як: основи музики, гармонія, контрапункт, форми, композиція, інструментація, інструментознавство, історія музики, естетика, акустика і т. д. Крім того ведеться концертовий курс гри на фортепяні і гри на скрипці та курс педаґоґічний для кандидатів до державного іспиту з музики і співу. Діти державних і комунальних урядовців одержують зворот шкільної оплати. Учні, що доїзджають зпоза Львова, користають із залізничих знижок. Секретаріят урядує і дає всякі інформації від дня 29. серпня щоденно від год. 3—7. веч. — **Виділ Муз. Т-ва ім. Лисенка.** 279 1-2

— **На докінчення будови нагробника І. Франкові** від 15. червня до 20. серпня ц. р. зложили: д-р Соневицький Теодор Ст. Самбір 5 зол., Пилипівський Теодор Познань 5, Коссик Олекса Познань 5, д-р Янів Микола Злін 10.42, Мельничук Василь Бельґія 6, Повіт. Союз Кооп. Копичинці 200, д-р Рижій Іван Бібрка 10, головна акад. ґімн. Львів 37.54, Залевський Степан Львів 10, аматор. гурток Малехів 2, Громницький Ізидор Львів 20, інж. Мудрак Юл. Львів 25, Мочульський Михайло Станиславів 25, Шкарпович Степан Львів 2, Копчук Василь Сокаль 1, Чулій Марія Каліш 3, Жук Дмитро Павлове 1, Ярема Яким Перемишль 1.31, Львів Р. К. 2, д-р Малис Ярема Краків 10, о. Тимків Іван Баличі 2, Костишин Антін Львів 10, Чапільський Степан Днів 6.20, Іван Бачинський Львів 20, Анна Домбіцька Заліщики 12, Каменярі Дубринів 2, Осінчук Лев Львів 20, д-р В. Лаврівський Бережани 10, чит. „Просвіти" Тухля 3.45, д-р Евген Грицак Львів 5, Котис Константин Перемишль 5, Т-во „Праця" Львів 1000 зол. Разом зложено 1466.92 зол.

— **Цьогорічні жнива.** На основі звітів, одержаних мін-ством рільництва, цьогорічні жнива випали краще ніж середно. І в сторонах навіщених збіжевою ржою, стан зборів теж не гірший від середнього. Зле випали збори в деяких сторонах Виленщини з причини пізних жнив.

— **Осторога перед дальшими наслідками ржі.** „Век Нови" подає голос одного аґронома, який остерігає, щоби збіжа, зараженого ржою не вживати на пашу. В 1872 р. була в Галичині також збіжева ржа, а відтак зимою виґибла третина всієї худоби в краю наслідком хороб викликаних пашою із зараженої соломи. Подібно було 1878 р. При жнивах і омолоті люди були покриті жовтим порохом і потім хорували. В зимі почала хорувати масово худоба і гинути. На основі приблизних обчислень впало тоді 8.000 коней і 9.766 коров. Розуміється, у відомих випадках, бо багато випадків по селах не дійшло до урядового відома. Причиною була збіжева паша, заражена ржою.

— **Будуть менші двозолотівки.** На місце стяганих срібних двозолотівок польська скарбівня випустить нові двозолотові монети, також срібні. Одначе вони будуть менші, формою схожі на теперішні 50-сотиківки.

— **Спритні злодії.** До бюра фірми „Льот" при пл. Марійській у Львові прийшли два людці в маґістратських шапках і сказали, що мають сконтролювати водотягову інсталяцію в пивниці. З причини обідової пори в бюрі був тільки возьний, який повів обох контрольорів до пивниці, де забавили з чверть години. Тимчасом до бюра впали їх спільники і вкрали з каси 600 зол. Коли возьний вернувся і зміркував, що сталося, по злодіях слід застиг.

— **Використовував жіночі гріхи.** Окружний суд у Львові займався перед кількома днями 32-літним шантажистом Слівінським, що впадав до мешкань самотних жінок і називаючи себе поліційним аґентом, грозив їм арештуванням за неморальність, та врешті вимушував від них грошеві окупи. Таким способом вимусив від багатьох жінок по кількадесять зол. Здемаскований і поставлений перед суд, Слівінський дістав півтора року тяжкої вязниці.

— **Почта має подешевіти.** Зачувати з Варшави, що рада мін. носиться з думкою обнизити почтову тарифу. Практика показала, що підвишка почтових оплат замісць піднести обнизила почтові доходи в Польщі.

— **Смерть від жарівки.** Іван Борис, що служить у власника реальности Ґжеґожевича в Стебнику (пов. Дрогобич) відкручував ел. жарівку та при цьому торкнувся металевої оправи. Його поразила електрична струя і негайна лікарська поміч не привернула Борисові життя.

— **Затроєння грибами.** В селі Косенчах пов. Перемишль затроїлася грибами ціла родина Левицьких, зложена з 9 осіб. Заки наспіла лікарська поміч, один із членів родини помер. Інші, перевезені до перемиського шпиталю, борються зі смертю.

— **Велика туча з громами перейшла** в ночі з 23. на 24. ц. м. над селом Фраґою пов. Рогатин. Блискавиці і громи не вгавали майже цілу ніч. Коло першої години в ночі вдарив грім у хату господаря Петра Мацієвича і запалив. Тоді Мацієвич взяв лямпу і вийшов до сіней. Та коли отворив двері, другий грім убив його. Люди кинулися його ратувати, закопали в землю, робили штучне віддихання, та нічого не помогло. Привезли лікаря д-ра Тимкова зі Стрілиск, який тільки ствердив смерть. Так згоріло і ціле господарство і сам господар, дуже свідомий, поважаний і меткий 32-літній селянин.

— **Пожежі.** В Похівці пов. Станиславів згорів дім Юстини Григорів. У Вовчинці того повіту згоріла загорода Гриня Калимія. В Дрогомирянах жертвою пожежі впала хата Брон. Кухарського. — В Єжові коло Рогова знищила пожежа 50 будинків, між ними й почту, загальної вартости чверть міліона зол. — У Верчанах пов. Станиславів ударив грім у хату Марії Матвіїв і спалив цілу загороду. — В Ортиничах пов. Самбір ударив грім у стайню, яка згоріла з двома коровами.

— **Ріжні вістки.** Коло села Колпець пов. Дрогобич грім убив селянина, що йшов дорогою з вилою в руці. — До громадської канцелярії в Терновиці Пільній пов. Товмач вломились злодії й вкрали з каси молочарської спілки 700 зол. — В Сопотах арештували графиню Страхвіц з Берліна, що вкрала одному знайомому 200 данцігських гульденів і програла в сопітській шулерні. — В Чишках пов. Львів утонув у потоці 2-літн. Станислав Лукомський, полишений родичами без догляду. — В Замарстинові під Львовом повісилася 73-літня вдова Софія Пльондрицька з жалю за псом, що згинув. — В Гірнім пов. Стрий арештували заступника війта Андрія Брика, під замітом співучасти у вбевстві Миколи Дидика. — В Коломиї на вул. Міцкевича напали в білий день на 22-літн. Стефана Ключена брати Петро і Іван Бялоскурські та Лев Санойца і побили його так тяжко коло-ла, що він бореться тепер зі смертю. — В Росохачі біля Коломиї скарбова влада викрила тайну фабрику тютюну в домі купця Рехтера, якого й арештовано.

— **Страйк міських службовців** проголошено на 26. п. м. у Варшаві, бо магістрат не виплатив їм залеглих платень. Дав їм тільки невеликі зачетки і то не всім. Якщо в останньому часі справа не буде полагоджена, застрайкує 12.000 людей, головно з адміністраційних відділів. Службовці міських підприємств звільнені від солідарности, бо дістають платню правильно.

— **Фризієри грозять теж страйком.** Дня 1. вересня у Варшаві мають застрайкувати фризієрські помічники. Причиною юстрайку є відмова власників фризієрських заведень завести постійні платні помічникам замісць процентової винагороди.

— **Крівава бійка в костелі.** Польська преса повідомляє, що в литовському селі Любава, 2 км. від польської границі прийшло до крівавої бійки між литовцями і поляками. В місцевому костелі мало відбутися польське богослуження, однак тому спротивилися литовці. В костелі прийшло до бійки, в якій трьох поляків убито і кільканадцятьох ранено. Одну польку, що співала на хорі, скинули на долину коміть головою і вона згинула на місці. Бійка перенеслася на цвинтар, де також литовці побили поляків. На основі твердження польської преси поляки творять 45 проц. любавського населення.

— **Кавуни** дуже зародили ц. р. на Словаччині та Закарпатській Україні. Тому нема для них достаточного відбуту й ціна їх сильно паде. В Братиславі можна дістати кавуни найліпшої якости по 1 ч. к. за 1 кг. У Львові 1 кг. кавуна коштує 1 зол.

— **Динаміт на залізничому мості.** Під залізничим мостом біля Овкленду (Онтеріо) викрили велику скількість динаміту, якого вибух міг викликати катастрофальні наслідки. Вибух був заплянований на мент, коли мав переїздити поїзд, однак динаміт відкрили заздалегідь. Винуватці невідомі.

— **Смілива втеча з Радянщини.** До польської граничної сторожі коло Коренівщини пов. Несвіж наближився верхом радянський старшина і просив, щоб перетяли кільчасті дроти, бо він хоче переїхати на польський бік. Коли польська сторожа не хотіла цього зробити, старшина відступив конем на кількадесять кроків назад і повним гальопом рушив наперед. Перед перешкодою, високою на 1.80., спняв коня до скоку. Однак дротяний пліт був за високий, кінь зачепив задними ногами за дроти і впав на польський бік. Скінчилося на тім, що старшина покалічив собі трохи ноги, а старшина не потопився. Задержаний польською стороною заявив, що має важні документи, які віддасть тільки в руки польського старшини, і тому його відвели до станиці. Тимчасом по більшовицькому боці надїхав самохід з погонею, однак було вже за пізно. На околичне населення ця втеча зробила велике враження, хоча вона привикла до того. Недавно приїхав з Мінська до Столпців якийсь чоловік, сховавшись у воду на тендері при машині.

— **Союз студентів еміґрантів** комунікує: Всупереч чуткам про загострення на чехословацьких університетах супроти студентів із Польщі слід ствердити, що вони ніяк не торкаються товаришів української народности, яких влада і ректорати приймають дуже прихильно. Союз подає до відома загалу молоді, яка задумує виїхати на заграничні студії, що вписи на всі виділи в Австрії, Бельгії, Чехословаччині, Франції, Еспанії, Швайцарії й Італії розпочинаються в найближчих днях і будуть тревати до кінця жовтня ц. р. Томуто вписуватися треба особисто на місці, а до виїзду за зниженим пашпортом треба конче мати приняття до відносної заграничної школи, слід вже тепер розпочати старатися за те приняття. Союз полагоджує всякі формальности в цьому напрямі, як переклади і леґалізації документів, залізничі знижки, знижені і безплатні візи, С. І. Е. та переводить приняття до всіх европейських і позаевропейських шкіл. У всіх повищих справах звертатися до секретаріяту Союзу Студентів Еміґрантів Львів, вул. Шайнохи 1/II.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Черчанські „рем'сти".

Коли побачиш у Черчі людей — невиспаних, байдужих на окруження, не думай, що це невилічно хорі, безнадійно залюблені чи хронічні алькоголіки.

Це „ремісти".

Байдуже їм, чи на обід було чверть курятка чи пів, чи боровина мала два степені менше чи три більше, чи на дворі сонце чи плюта...

Їх одинокою розкішю засісти за стіл і...

— Хто дає карти?

Вже з раннього ранку кружляють коло „Палатки", підшукуючи „партію". Хоч охочих цілий курінь, то справа підібрання „партії" не така легка. Ансамбль мусить бути зіграний і однородний.

Брідж-ремі — гра, одна з найтрудніших на світі і тому, здається, має найбільше поклонників, підходів і способів.

Є грачі, що йдуть постійно на дублю, т. зв. хронічні дублярі, є грачі, що навіть з двома „джойликами" тікають при першій нагоді т. зв. граюни, є врешті грачі, що слабо рахують утрачені пункти, т. зв. льондонці.

Крім тих трьох катеґорій є ще грачі, які навіть брідж-ремі не вміють грати, т. зв. паталахи.

Тому так тяжко дібрати партію.

Зараз по сніданню паде гасло:

— Но, прошу панства, до ременю!

Бліді, невиспані, байдужі до всього облича оживають, мов під впливом чародійної палочки. Ноги набирають невиданої елястики, а рухи вислову. Все кидається до столиків, захоплює по дорозі вільні крісла і за хвилю лунає вже улюблена черчанськими ремістами пісня:

„А я молода
На базар ходила я
На базар на базар
На базар ходила я".

Слова пісні прекрасно ілюструють саму гру: повторюються і повторюються і ще раз повторюються.

Крім грачів засідають до столиків і кібіци. Тому пару днів вони були дійсними грачами, але одна-дві добрі дублі щасливіших партнерів і — треба ждати на грошевий переказ.

Кібіци піддержують настрій і хор, а час до часу вривають карту нерішучому грачеві.

— Кажу вам тільки так!

Буває, що хтось хоче реміста заінтриґувати. Так нібн мимоходом згадує:

— Ваша пані пішла, здається, на прохід...

— А я думав, що того хлопця не возьме!

— Чому не малаб брати. Такий симпатичний хлопчисько.

Реміст здивовано поглядає на інтриґанта.

— Симпатичний?! Що ви плетете? Нібн пік чи каро хлопець менше симпатичний!? Але отець декан скинув хлопця треф, то я був певний що кера не возьме.

Інтриґант махає рукою і відходить до другого столика, щоби там пробувати щастя. З однаковим успіхом. Ремісти можуть говорити тільки про гру. Нещастя булоб, колиб так „Палатка" почала горіти підчас „викочування" дублі. Напевно булиб жертви в людях і то більша скількість.

В хорі ремістів нема точного поділу голосів. Міняються залежно від настрою. Хто дістає „джойлика" чи бодай два секвенси — тягне тенором, хто нахапав дубльонів підмушкує басом.

„А я молода
На базар ходила я"...

Проспівавши кільканадцять разів одну і ту саму строфу грачі раптом стихають. У першу чергу той, хто котить дублю. Ще одна карта і він їм покаже. Дубляр помітно блідне, руки йому починають трястися і час до часу кусає нігті.

Партнери стихають і собі, бо меч Дамокла висить над ними у виді дублі „на повне".

Тоді чути тільки тяжкі зітхання і ще тяжчі нарікання.

— А-а-ані руш-ш-ш!

— А в мене, думаєте, ліпше? Пес тут сидів, чи що!

Дубляр мовчки гризе нігті.

Кібіци дух заперли. Повитягали шиї як журавлі і мають задармо емоцію.

Купить чи не купить?

Дубляр простягнув дріжучу руку і всі дух заперли. Нащупав карту, шарпнув і...

Всі перенесли зір на його лице.

Купить — не купить?!

Купив!!

— Дубля, прошу панства!

Короткий болючий зойк партнерів і — наступає відпруження атмосфери.

Видно це по кібіцах. Вони поправляються на кріслах і шепчуть:

— А тепер ми; я вам кажу!

Потішений партнер забуває про дублю і разом з кібіцом затягають тенорами:

„А я молода
На базар ходила я".

Видно дістали „джойлика", або бодай два секвенси...

Галактіон Чіпка.

— **Довідуємося,** що магазин взуття „КОМЕТА" отвирає з кінцем серпня крамницю у Станиславові при вул. Сапіжинській ч. 10. Сподіємося, що Шан. Громадянство Станиславова й околиці, купуючи все взуття виключно в „КОМЕТІ", піддержить і у власному і в загальному інтересі цю нову торговельну установу. 288 1-1

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іван Сирота, маґістер прав, що при пожежі в рідному селі Звинячі пов. Чортків тяжко попікся, пробуючи рятувати з горіючої хати чужу дитину (якої там не було), помер після довгих мук у чортківському шпиталі. Була це людина ідейна, що скінчивши цього року правничі студії, готовилася до праці для свого народу. Траґічна доля хотіла, що геройський вияв правдивої любови до ближнього переплатив молодим життям. В. Й. П.!

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 26.VIII. 1932. за масло експортове та десерове пріма 2·60 зол., за літру молока 17—18 сот., літру сметани 0·90 зол., конц[illegible] 3·30—3·40 зол.

Людвик Макольондра
Львів, св. Павла 10. — Тел. 63-95.
(Проти нової брами Личаківського цвинтаря).
Приймає замовлення також на провінцію.

Рік оснування 1901
РОБІТНЯ РІЗЬБАРСЬКО-КАМЕНЯРСЬКА,
СКЛАД НАГРОБНИКІВ,

фігур з тесового каменя, мармуру, граніту і сєніту.— Виконує гробниці, капиці, вівтарі, будівельні роботи як цоколи, сходи, тощо по цінах можливо найнижчих і на догідні ратальні сплати

ОГОЛОШЕННЯ

Цирк Станевських, площа Бема.
Щодня атракційна вистава, початок в год. 8.30 веч. У суботу та неділю по дві вистави: в 4. год. попол. і в 8.30 веч.

Спортовий цирк при вул. Пелчинській на площі біля Тенісового Т-ва.
Щодня дужання атлетів. Початок в год. 8.30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Життя за золото“ (Том Мікс).
АТЛЯНТІК (давніше Лев) нечинне.
КАСІНО: Джені Лінд, Грейс Мур.
КОПЕРНИК: „Авантюрниця“.
МАРУСЕНЬКА: „Авантурниця“.
МІРАЖ: „Баль в опері“.
ОАЗА: „Побіда“.
ПАН: „Передшлюбна ніч“.
ПАЛЯС: „Утікач“.
ПАСАЖ: „Шантажист“ (Боб Костер), „Пан Тадей“ Міцкевича.
ПРОМІНЬ: „Асфальт“.
СОНЦЕ: Підчас ферій нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Я тебе лише кохав“, „Король Конга“.
УТІХА: „Роскоші небезпеки“ і „Горіючий степ“.
ХИМЕРА: „В тенетах брехні“ (з Ем. Янінгсом).

Закордонне радіо.

Неділя, 28. серпня 1932.

Кенігсберг (217,1) 12.00 Концерт, 19.00 Серенади, **Лайпціг** (259,3) 15.00 Прелюдії, 20.00 „Егмонт“ Гетого, муз. Бетовена, **Братислава** (278,8) 9.00 Богослуження, 11.00, 16.00 Концерт, 18.00 Нар. словацькі пісні, 22.25 Циг. музика, **Міляно** (331,4) 12.30, 16.30, 19.05 Музика, 20.30 „Аніма Алегра“ оп. Вітадініія, **Штрасбург** (345,2) 21.00 „Бляншет“ комедія Бріє, **Штутгарт** (360,6) 10.10 Академія в честь Гетого, 20.15 „Іфігенія в Тавріс“ песа Гетого, **Букарешт** (394,2) 11.30 Рел. хор, 20.00 оперетка, **Стокгольм** (435,4) 16.30 Хор, 21.30 Староангл. пісні, Торнаді-Братт, **Рим** (459,4) 10.15 Рел. музика, 17.00 Солісти, 20.45 „Весела вдовичка“ оп. Легара, **Прага** (488,6) 9.15 Вагнерові арії та пісні, 11.0 Концерт, 20.50 Пісні волоцюг, **Відень** (517,2) 10.15 Орг. музика, 10.45, 12.20, 17.00 Концерт, 13.30 Цитристи, 19.35 Пісні й арії, Абрамович, 20.10 „Ді Лявне дес Ферлібтен“ ідилія Гетого, „Ді Мітшульдіген“ комедія Гетого, **Рига** (525,4) 16.00 Вокальний концерт (хор 800 співаків) і тенор Кактінс, **Будапешт** (550,5) 11.15 Богослуження, концерт, 15.45 Циг. оркестра, **Харків** (937,5) 11.00 Концерт для дітей, 16.45 Концерт, 18.30 Сільський концерт, 20.30 Оп. фрагменти, 24.00 Комунікати, нар. пісні.

Понеділок, 29. серпня 1932.

Лайпціг (259,3) 22.05 „Танго опівночі“ оп. Коматія, **Братислава** (278,8) 18.25 Скрипка, 19.25 Арії із словацьких опер, 22.20 Легка музика, **Бреслав** (325) 20.00 „Рібецальс Штрайхе“ веселі сценки, 21.10 Пісні, Тоні (тенор), **Міляно** (331,4) 11.15, 13.00, 17.10, 19.00 Музика, **Брно** (341,7) 21.30 Нова югосл. музика, **Стокгольм** (435,4) 22.00 Моцартові твори, **Рим** (441,2) 17.30 Солісти, **Відень** (517,2) 20.30 „Дас Шайдунгсcупе“ оп. Земана, **Харків** (937,5) 14.30 Концерт для дітей, 16.10 Концерт естрада, 20.00 Ети концерт, 24.00 Комунікати, оп. арії, **Париж** (1724,1) 16.30 Концерт, 20.00 „Кавалерія Рустікана“ оп. Вердія, 20.45 „Пті Мулярбу е Консорт“ авд. Куртліна.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 28. серпня 1932.

11.35 „Місії та прокажені“ місійний відчит, 11.58 Час, 12.10 Метеорольог. комунікат, 12.15, 13.10 Муз. порядок, 14.00 „Краса пам'яток Сх. Галичини“, 14.15 Музика, 14.30 Метеор.-рільничий комунікат, 14.35 „Хліборобська криза та сусп.-госп. життя“, 14.55, 15.25 Музика, 15.05 „Як село може дійти до доброго бугая“, 16.40 „Що чувати в світі“ тижн. для молоді, 15.53 „Самовар дала поправку“ вес. фейл. для дітей, 16.05 Воячьки авд., 16.45 Приємні та пожиточні вістки, 17.00 Концерт, орхестра, Вісневський, баритон, 18.00 „Техніка Лучинки“, 18.20 Мандоліни, 19.35 „Єгипетський сонник, листи залюблених і інші потрібні річи“ фейл., 20.00 Концерт, 20.45 „Зелений карнавал“, літер. чвертьгодина, 21.00 Концерт, 21.50, 21.52, 22.45 Спорт, 22.00 Скрипка й фортепяна, 22.50 Танк. музика.

Присилайте передплату!

В обуві **Del-Ka**

ДО ШКОЛИ
З правдив. боксу підошва із крупонової скіри
вел. 31-35 зол. 12.90
вел. 27-30 9.90
Руханкові приписові зол. 1.50 — 1.90
Бронзові 1 зл. дорожче
Шкільні панчохи зол. 0.90 — 1.20.
ДЕШЕВІ — ТРІВКІ — ВИГІДНІ.

ЗАВВАГА:
Замовлення з провінції полагоджуємо за післяплатою з Централі: Краків, Лібровщизна 3.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО
Спогади І. II. і III. часть
Ціна 8·— золотих — без пересилки.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.
С М І Х З Е М Л І
Ціна 1·50 зол., з почт. перес. 2·10 зол.

ШЕВЧЕНКО і КНЯЖНА РЕПНІНА

Понеділок, 29. серпня 1932.

11.58 Час, 12.20, 12.45, 15.10 Грамофон, 12.40 Метеор. комунікат, 15.00 Госп. комунікат, 15.30 Комунікаційний перегляд, 16.40 Балачка у фр. мові, 17.00 Концерт, 18.00 „Начполь“ і „Сх. корпуси“, 18.20 Танк. музика, 20.00 „Молоді писклята в старому гнізді“ фейл., 20.15 „Травіята“ оп. Вердія з грамоф. плит, 22.35 Комунікати, 22.40 Спорт, 22.50 Танк. музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

В Українській Бурсі ім. о. А. Качали в Тернополі найдуть приміщення ученики середніх шкіл за місячною оплатою 38 золотих. Зголошення приймає Управа Бурси, вул. Качали ч. 13. 247 3—?

Доповнюючі вписи до всіх кляс дівочої всенародньої 7-кл. школи ім. Т. Шевченка у Львові при вул. Можнацького 12. відбудуться в днях 29., 30. і 31. серпня від год. 9—12. передполуднем і 3—5 пополудні в канцелярії школи. 295 1-1

Вписи до Музичного Інституту ім. М. Лисенка в Золочеві відбудуться в днях 1. і 2. вересня 1932 в домі Шашкевича.

На „Рідну Школу“ зложив магазин взуття „КОМЕТА“, Львів, Ринок 21, сто сорок сім зол. 10 сот. Дякуючи за цей даток, поручає цю фірму Шан. Громадянству **Головна Управа „Рідної Школи“**.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІСГАРМОНІЯ Котикевича в добрім стані, дешево до набуття. Інформації в управі каварні „Де-ля-пе“, Львів, пл. Марійська 7. 291 1—1

ДОБРА СТАНЦІЯ для учеників (або учениць) нижчих кляс середніх шкіл, педагогічний нагляд і поміч у науці. Львів, вул. Павлінів 14 а, II. п. М. Ш. 226 2—2

КОРИСНА льоката грошей! Гарні парцелі у здоровій дільниці Львова дешево на продаж. Можу евентуально занятись будовою. Інж. Манастирський, Львів, вул. Павлинів 17. 228 ?—4

УЧЕНИЦІ приймаю на мешкання з удержанням. Львів, Сикстуська 58 А, II. пов. м. 6. 241 3—3

ЕМЕРИТОВАНА учителька прийме на станцію студента, найрадше уч. VII—VIII. кл. філії акад. гімназії. Зголошення вул. Павлинів 14 а, II. пов. ліва. 292 1-1

ФОРТЕПЯНИ, піяніна, краєві та заграничні, нові, перегрáні з гарантією — продаю. За готівку велика знижка. Пілсудського 21, I. п. Ганак. 221 4—5

ПРОДАМ ГОСПОДАРСТВО вісім моргів пшенич. землі, муровані забудовання, ціна 5.000 зол., готівкою 3.000 зол., 19 моргів доброї землі, муров. забудовання, ціна 5.800 зол., сплата після умови. 26 моргів пшеничної землі, масивні забудовання, ціна 7.000 зол., готівка 4.000 зол. 50 моргів, мур. забудов., ціна 12.000 зол. Усі чотири господарства з цілим живом, машинами та інвентарем зараз від власника до набуття. Великий вибір господарств від 2—500 моргів. На відповідь долучити почтовий значок. Леон Ґавлік, **Ostrzeszów, Krakowska 9. Poznańskie.** 297

НОСТРИФІКАНТ віденського акад. диплому шукає лекції з гімн. кл. на селі. Зголошення з умовинами до Адміністрації „Діла“ під „Ручить за успіх“. 1-1

ПРИЙМУ 1 або 2 учениці на помешкання з харчем. Вул. Зелена ч. 84, III. пов., 11 двері. 300 1—1

ПРИЙМУ учеників (-ці) на станцію. Фахова опіка, фортепян до вжитку. Харч добірний, ціна приступна. Криштальська, пл. св. Юра ч. 4, мешк. 1. 294 1—2

ЗАЛИШЕНІ по весняним і літнім сезоні плащі, костюми, суконки і т. ін. продаємо по нечувано низьких цінах. Магазин конфекції **Яків Посамент, Львів, вул** Академічна 2 (Готель Жоржа). 258 4—6

ЛЕЩАТА й весь лещатарський виряд, замовлений вже тепер доставляє кооператива „Пласт“, Львів, Городецька 95 по **виїмкових** цінах. 175 х

ПРИЙМУ на станцію ученика нижчих кляс гімн. — поміч в науці. Львів, Обертинська (бічна Зиблікевича) 7, I. пов. мешк. 4. 293 1—1

КУРС АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ розпочався 15. серпня ц. р. Вписи щоденно від 3—5. Кохановського 25, передтим пл. Бернадинська **Sothont Trade**. 280 1—6

В ЯМНІМ біля Яремча приймає знаний пансіон „Над Прутом“ літників з добірним харчем на вересень по зниженій ціні 4.50 зол. від особи денно. 273 2—2

ПРИЙМУ на станцію. Фортепян дома. Мелянія Цегельська, вул. Дунін Борковських 9. 275 2—3

ПАННОЧКИ прийму на станцію. Фортепян дома. Шашкевича 2, двері 3. 281 1-1

ЦИТРИСТКА дає лекції гри. Вул. Гепінга 36, партер. Згол. від 6—7 веч. 249 2-3

ВДОВА по урядовцеві прийме на станцію учеників (-иць) з удержанням. Вул. Вулецька ч. 6, II. п., м. 7. 284 1—1

ПРИЙМУ учеників (-ць) на станцію, дешево, горішній Личаків. Відомість: Войтіха 2а, I. пов. м. 6.

ДЛЯ ПАННОЧКИ з 5 кл. гімн. СС. Василіянок потрібна товаришка на спільне мешкання. Окрема, комфортова кімната, здоровий харч. Зголошення до Адмін. „Діла“ під „Товаришка“. 267 2—1

ПРИЙМУ 1—2 учеників нижч. гімн. Окрема соняшна кімната, добрий харч, опіка. **Коперника 42 а, II. пов.** 260 2—1

НА СТАНЦІЮ прийму учеників. Гарне соняшне мешкання. Глубока 19, мешкання 5. Дозорець вкаже. 285 1—4

ПОКІЙ фронтовий з харчем винайму для студентів або студенток. Личаківська 23, I. п. Вп. Гаврищ. 287 1—2

ПОТРІБНА від 1. жовтня 1932. **учителька** до 2 дітей (2. нар. і 1. гімн. чи пак 5 народня), яка вчила би також початків фортепяну. Бажане знання одної з европейських мов. — Умовини і кваліфікації подати: Ірена Лунів, Борщів. 2—1

ПОТРІБНІ партитури (фортепян і співи) „Майська ніч“, **оперета** (не опера) Лисенка, 2) „Різдвяна ніч“, оперета Лисенка, 3) „Катерина“, опера Аркаса. Особи що бажали би продати або переписати ці партитури, зголосяться ласкаво, подаючи умовини на адресу: **Société Artistique Ukrainienne, 18, rue Lavoisier, Vésines — Chalette (Loiret) France.** 262 2—1

СТАНЦІЯ для двох молодих панночок з ліпшого дому при німецько-українській родині. Гарний комфортовий покій, околиця політехніки, лазничка, фортепян, евентуально наука початків фортепяну. Добра родинна опіка і виключно німецька конверсація. Відомість „КОМЕТА“, магазин взуття, Львів, Ринок 21. 289 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПЕРШИЙ
концесіонований міністерством
НОВОЧАСНИЙ КУРС КРОЮ І ШИТТЯ ТА ДОМАШНЬОГО ГОСПОДАРСТВА
ведений першорядними, фаховими силами, з правом видавання свідоцтв, приймає кандидатки від 17 років. В обсяг науки входять: крій, шиття, домашнє господарство, ручні роботи, гігієна, домашня бухгальтерія, рисунки та історія мистецтва. Вписи щоденно. Ціни помірковані. Догідні сплати. Учениці з провінції приймає з цілим утриманням:

МАРІЯ ПІСАРСЬКА,
Львів, Сташіца 8, II. пов. х

За редакцію відповідає Олександер Костик — Видає Видавнича Спілка „Діло“. — Друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10